

**Szakvélemény Veszely Jelena szobrászművész
Furolás lány című, Veszprém városában felállításra tervezett szobráról**

A magyar szobrászat egyetlen Ivan Meštrović-növendéke (akinek életrajzában egy másik különös mozzanatként az szerepel, hogy a Zeneművészeti Akadémián is diplomát szerzett) a kezdet néhány esztendő nagybányai és zágrábi alkotóperiódusa után 1948-tól Budapesten, illetve a magyar fővárosban és Tihanyban dolgozott. Műveit 1970 óta számos önálló és csoportos tárlaton mutatta be, s több monumentális kompozíciója – főként kőbe faragott és bronzba öntött, rézlemezbe domborított díszítő jellegű szobor és portré – került megbízásra készített alkotásként Budapest és vidéki települések – Komló, Ózd, Pécs, Eger, Miskolc, Balassagyarmat stb. – köztereire. Veszely Jelena az alapvetően figura-központú szobrászata mellett elhivatottan foglalkozott a festészet és a grafika ágazataiba sorolható – elsősorban akvarellek és a legkülönbélebb technikákkal kivitelezett rajzok – megalkotásával, valamint olyan, teljesen egyéni műforma kimunkálása is művészi tevékenységéhez köthető, mint a „cérnagrafika”, amely a textilművészet és a rajz, a szövés és a varrás valamint a rajzolás metódusának összekapcsolása, egyesítése révén megszülető síkművészeti alkotások együtteseként kategorizálható. Mindeme alkotáscsoportok mellett a több mint hét évtizedet felölelő alkotóút során természetesen a szobrászat volt a meghatározó jelentőségű Veszely Jelena munkásságában, amelynek központi médiuma a klasszikus szobrászati eszmények szellemében, a klasszikus plasztikai műfajok és műformák keretei között megidézett emberalak. Az egyedülálló és kisebb csoportokban megmintázott majd bronzba öntött, inkább nyitott, mint zárt kompozíciókként térbe helyezett, és a rézlemez-domborítások mélységei és magasságai által megjelenített alakokat hol lendületes mozgás, hol időtlen nyugalmat sugalló mozdulatlanúság hatja át. A testeket gyakran kissé eltorzítja, megnyújtja a szobrász, amely a műveit átlengő expresszív hevület, a felfokozott érzelmi kifejezés tanúsítványa. Alakjai általában nem egyénítettek-karakterizáltak: ólomba foglalt *Szobrásznője*, a bronz *Furolás lánya*, a felnőtt-gyermek párost megjelenítő *Játék* két figurája is inkább testi jelenlétével, mozdulataival jellemzettek, mintsem az egyénítő arcvonásokkal. S a lépő-lehajló *Mandragora*, az ülő és felfelé forduló-tekintő *Seneca* is a különös testhelyezettel, a mozgalmas kompozícióval teremti meg különösségekben játszó plasztikai auráját. A művész 1970-es kiállításán bemutatott alkotások kapcsán fogalmazta meg Frank János művészettörténész: „Veszely Jelena témái: a figura, az anya gyermekkel örök motívuma és a család embercsoportja. Nőies témák ezek minden bizonnyal, de frissítő ellentéte ennek a szobrász szinte férfias előadása, nyelvezete. A kompozíció problémái, az emocionális mozgás, az ellentétes mozdulatok izgatják őt elsősorban. Térben gondolkodik. A statika és a dinamika ellentétpárjának összefoglalása az egyik legfőbb törekvése.”

Jellegzetes, az életművet reprezentáló alkotás az álló fiatal nőalakot megjelenítő *Furolás lány* című, a művész hagyatékában gipszben fennmaradt alkotás, amelyet a művész családja, a hagyaték gondozói Veszprém városának ajánlanak fel köztéri elhelyezésre, amely szépen illeszkedhetne a város valamely bensőséges atmoszférájú közösségi terébe (pl. a városi

zeneiskola környezetében, s esetleg felvetődhet az alkotás valamilyen vízzel, vízjátékkal való összekapcsolása, vagyis kútszoborként való elhelyezése is.)

A mű eszmei értéke tízmillió forintban állapítható meg. A mű kivitelezésére, a bronzba öntésre és az elhelyezésre ötmillió forintos anyagi forrásra lenne szükség, s a munkát a művész munkásságának jó ismerője, a monumentális művek megvalósításában professzionálisan tevékenykedő alkotó, Kontur András szobrászművész vállalná.

Veszely Jelena szobrászművész *Fuvolás lány* című alkotásának veszprémi köztéri megvalósítását illetve elhelyezését, a művész munkásságának Veszprém megyéhez, Tihanyhoz való szoros kapcsolatára, valamint az alkotás különleges művészi értékeire hivatkozva szakmai szempontokból megalapozottnak ítélem, a mű megvalósítását és elhelyezését támogatom és javaslom.

Budapest, 2022. június 12.

Wehner Tibor
művészettörténész

Magassága 176cm

Legszélesebb/vállkörüli méret 165cm







